

Tesi doctoral de Laia Querol «Aspectes morfofonològics en la morfologia flexiva del català nord-occidental» – El 8 de juliol de 2009 Laia Querol va defensar al Departament de Filologia Catalana de la Universitat de Barcelona la tesi doctoral *Aspectes morfofonològics en la morfologia flexiva del català nord-occidental*. El treball, dirigit per la doctora Maria Rosa Lloret (UB), fou avaluat per un tribunal format pels doctors Joaquim Viaplana (UB), Esteve Clua (UPF) i Jesús Jiménez (UV), i obtingué la qualificació d'excel·lent *cum laude*.

L'acte de lectura de la tesi s'inicià amb el prescriptiu discurs de defensa de la doctoranda, que els membres del tribunal coincidiren a qualificar de modèlic, atesa la seva exposició ordenada, clara i concisa, uns adjectius que també serveixen per qualificar la redacció de la mateixa tesi doctoral.

A la tesi, Querol aprofundeix en la descripció i l'anàlisi de dos aspectes de la morfologia verbal del català nord-occidental: d'una banda, la distribució i el valor gramatical dels segments velar i palatal que tenen determinades formes verbals i, de l'altra, l'accentuació de les formes verbals. D'entrada, aquests dos aspectes s'estudien independentment, però s'acaben posant en relació per veure com els resultats obtinguts en un àmbit permeten entendre millor l'altre. Es tracta d'una novetat respecte d'estudis anteriors, ja que fins ara aquests dos temes no s'havien examinat de manera conjunta.

Les dades que han servit de base empírica per a la investigació procedeixen del *Corpus Oral Dialectal* de la Universitat de Barcelona (COD), bona part del qual ha estat publicat recentment en un CD-ROM editat per Joaquim Viaplana, Maria Rosa Lloret, Maria Pilar Perea i Esteve Clua. A banda del COD, l'autora de la tesi també ha recorregut al corpus d'Alcover i Moll, de principis del segle xx, i a dades provinents de dues altres llengües romàniques, l'italià i l'occità, que ha explotat per completar la part d'investigació referent als segments velar i palatal. Es tracta d'un petit estudi interlingüístic que seria interessant d'ampliar en futures investigacions.

Pel que fa al marc teòric escollit, també cal fer una distinció entre els dos grans temes de què tracta la tesi. D'una banda, l'anàlisi dels segments velar i palatal de determinades formes verbals

es porta a terme des d'un enfocament morfèmic clàssic, amb algunes aportacions provinents de la morfologia natural. Els segments velar i palatal s'analitzen, seguint la línia de treballs previs de Viaplana, com a morfs independents de l'arrel i dels morfs de flexió que tenen la funció de ser l'exponent de subclasses verbals. La presència o l'absència d'aquests segments en un verb i en una varietat concrets s'associa a uns trets determinats que s'assignen mitjançant un procés lèxic. La novetat que es presenta consisteix a considerar que l'assignació d'un tret com [+velar] a l'entrada lèxica d'un verb implica la presència d'aquest element en un determinat patró morfològic, que és un grup de formes verbals que mantenen una determinada relació entre si i que fa que es puguin establir una sèrie de jerarquies de relacions implicatives.

D'altra banda, per a l'anàlisi de l'accentuació es defensa que la distribució de l'accent en el sistema verbal és predictable a partir de l'estructura morfològica de les formes verbals i per donar-ne compte es recorre al marc de la teoria de l'optimitat. Dins d'aquest marc, Querol posa en joc diverses restriccions, tant de marcatge com de fidelitat, que li permeten elaborar una completa anàlisi que a la vegada confirma que els segments velar i palatal de determinades formes verbals són elements de la mateixa naturalesa (s'analitzen a partir de la mateixa jerarquia de restriccions), això és, morfs independents de l'arrel i dels sufixos de flexió.

En definitiva, Querol elabora una anàlisi de les dades molt exhaustiva, que aporta algunes novetats importants respecte d'estudis previs, i que té el mèrit de poder explicar la variació intra-dialectal –i també interdialectal– observada a les dades. Es tracta, doncs, d'un avenç en l'estudi del component morfològic i fonològic en la flexió verbal catalana.